

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z wniosku HP.

przy uczestnictwie [...],

o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 26 listopada 2009 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 26 marca 2008 r., sygn. akt [...],

oddala skargę kasacyjną i zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika W.K. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 31 lipca 2003 r. stwierdził, że spadek po J.K. nabył w całości jej mąż, W.K.

Sąd Rejonowy w Ż. postanowieniem z dnia 16 grudnia 2005 r. stwierdził zaś, że spadek po J.K. nabyli: jej mąż, W.K. i inne oznaczone osoby, będące rodzeństwem spadkodawczyni oraz zstępnymi jej rodzeństwa.

W dniu 15 października 2007 r. H.P., siostrzenica J.K., wniosła o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 lipca 2003 r. przez nadanie mu treści zbieżnej z postanowieniem Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 16 grudnia 2005 r.

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2007 r. Sąd Rejonowy w K. oddalił wniosek H.P. Wyjaśnił, że wykrycie prawomocnego postanowienia zawierającego powtórne stwierdzenie nabycia spadku po tej samej osobie stanowi, bez względu na treść tego rozstrzygnięcia, podstawę wznowienia postępowania; w takim przypadku przedmiotem rozpoznania sądu wznowiającego postępowanie są z urzędu wszystkie prawomocne postanowienia stwierdzające nabycie spadku po tej samej osobie.

Sąd Okręgowy w K., dzieląc stanowisko Sądu Rejonowego, postanowieniem z dnia 26 marca 2008 r. oddalił apelację wnioskodawczyni. Podkreślił, że zajęcie odmiennego stanowiska prowadziłyby do stanu, w którym nadal istniałyby dwa postanowienia stwierdzające nabycie spadku po tej samej osobie, a stanu takiego nie można akceptować nawet wówczas, gdyby oba te postanowienia miały jednakową treść.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła, że postanowienie Sądu Okręgowego narusza art. 679 § 1 w związku z art. 524 k.p.c. Skargę tę podtrzymała, mimo iż Sąd Rejonowy w Ż., prawomocnym postanowieniem z dnia 9 grudnia 2008 r., wydanym na skutek skargi W.K., wznowił postępowania zakończone postanowieniami Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 lipca 2003 r. i Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 16 grudnia 2005 r., uchylił oba te postanowienia i stwierdził, że spadek po J.K. nabyli: jej mąż, W.K. i inne oznaczone osoby, będące rodzeństwem spadkodawczyni oraz zstępnymi jej rodzeństwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na tle stanu prawnego, obowiązującego w okresie od dnia 1 lipca 1996 r. (a właściwie dopiero od dnia 1 lipca 1998 r., w którym upłynął termin do wnoszenia kasacji z urzędu) do dnia 1 lipca 2009 r. (data wejścia w życie nowelizacji zmieniającej m.in. art. 403 i 412 k.p.c.), zarysowała się rozbieżność poglądów co do tego, czy w razie wielokrotnego stwierdzenia nabycia spadku po tej samej osobie należy wszcząć postępowanie, o którym mowa w art. 679 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2003 r., LEX nr 315 425), czy też złożyć skargę o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2002 r., V CKN 1258/00, „Wokanda” 2003, nr 9, s. 8). Przeważył jednak ten drugi pogląd. Według niego, w razie wielokrotnego stwierdzenia nabycia spadku po tej samej osobie należy wznowić postępowanie. W toku wznowionego postępowania, a właściwie: wznowionych postępowań, sąd, zgodnie z art. 403 § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., powinien rozpoznać wszystkie postanowienia, a następnie orzec stosownie do art. 412 § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., tj. uchylić rozpoznawane postanowienia i wydać rozstrzygnięcie co do istoty sprawy.

Zastosowanie takiego rozwiązania, za którym opowiedział się Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu, było - wbrew stanowisku skarżącej - możliwe również w okolicznościach niniejszej sprawy, o czym przekonuje postanowienie Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 9 grudnia 2008 r.

Poza tym podważenie postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 lipca 2003 r. stało się po uprawomocnieniu postanowienia Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 9 grudnia 2008 r. bezprzedmiotowe – skoro Sąd ten już je uchylił - zarówno w drodze postępowania, o którym mowa w art. 679 k.p.c., jak i wznowienia postępowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił skargę kasacyjną, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c.